

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI
VAZIRLIGI**

**NAVOIY VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI
METODIKALARGA O‘RGATISH MILLIY
MARKAZI**

**TA’LIM TIZIMIDA YANGI METODIKALAR
VA ULARDAN FOYDALANISHNING AMALIY
ASOSLARI**

**RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

T O‘ P L A M I

Navoiy-2023

Ta'lim tizimida yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari. Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Navoiy: Navoiy viloyati PYaMO'MM nashri, 2023. 366 b.

Navoiy viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazida tashkil etilgan "Ta'lim tizimida yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari" mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plamida uzluksiz ta'lim tizimida tadqiqot olib borayotgan mutaxassis-olimlar, mustaqil izlanuvchilar ilmiy-nazariy izlanishlarining amaliy tadbiqlari keltirilgan. Raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish borasidagi tajribali maktab o'qituvchilarining taklif va tavsiyalari, umumta'lim fanlarini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish hamda ta'lim, fan, xalqaro aloqalar va boshqaruv faoliyatining ustuvor yo'nalishlarini rivojlantirish hamda "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili" Davlat dasturida belgilangan vazifalar doirasida bajarilayotgan izlanishlarga bag'ishlangan ilmiy tadqiqot natijalari yoritilgan.

Konferensiya materiallaridan oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari, umumta'lim maktablari o'qituvchilari, magistrantlar va iqtidorli talabalar hamda shu sohada ilmiy ish olib borayotgan tadqiqotchilar foydalanishlari mumkin.

TAHRIR HAY'ATI

<i>Ro'ziqulov F.R.</i>	- psixologiya fanlari nomzodi, dotsent
<i>Pulotov A.M.</i>	- pedagogika fanlari nomzodi. dotsent
<i>Suvonov O.O.</i>	- kafedra mudiri, dotsent
<i>Cho'liyev E.A.</i>	- fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent
<i>Xasanova Sh.B.</i>	- kafedra mudiri, dotsent
<i>Djurayeva P.S.</i>	- dotsent v.v.b.
<i>Qurbonova X.T.</i>	- katta o'qituvchi
<i>Hamdamova N.X.</i>	- katta o'qituvchi
<i>Boboqulov J.Q.</i>	- UKTTE bo'limi boshlig'i

Texnik muharrir:

Jalilov D.J.

Maqolalar mazmuni va ma'lumotlarning haqqoniyligiga mualliflar mas'ul.

Konferensiya materiallari to'plami Navoiy viloyati PYMO'MM Ilmiy-metodik kengashi (2023-yil 28-fevral, 2-sonli) qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

KIRISH SO'ZI

Assalomu alaykum!

Aziz mehmonlar, anjuman ishtirokchilari! "Ta'lim tizimida yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari" mavzusidagi bugungi respublika onlayn ilmiy-amaliy anjumanida, (videokonferensiyada) Siz muhtaram mehmonlar, ilm-ma'rifat ahli bilan muloqotda bo'lishni o'ta mamnuniyat bilan qabul qilaman.

Bugungi kunda dunyo taraqqiyotini ilm-fan va axborot texnologiyalarisiz tasavvur qilib bo'lmaydi.

Muhtaram Prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoev mamlakatimizdagi ijtimoiy jarayonlar haqida ishonchli axborot berish maqsadida matbuot anjumanlari, brifinglar, mediaturlar tashkil etilmoqda, hayotimizdagi muammo va hodisalarga tezkor munosabat bildirilmoqda, ularning veb-saytlar, ijtimoiy tarmoqlar, mobil missenjerlardagi sahifalari yangilab borilmoqda. Bugun biz hamma sohada, jumladan, ommaviy axborot vositalarini rivojlantirish borasida yutuqlar bilan birga, kamchiliklar va nuqsonlar bo'lishi ham tabiiydir. Jahonda shiddat bilan davom etayotgan globallashuv, inovatsion texnologik jarayonlarning murakkablashishi va tezlashishi natijasida axborot xurujlarining inson ruhitiga tasirining mohiyatini ochib berish, insondagi o'ziga xos psixologik xususiyatlar rivojlanishini ob'ektiv aks ettirish muammosi yuzaga kelmoqda. Axborot xurujlari olam shaxsning psixologik, ijtimoiy, madaniy, axloqiy xususiyatlariga katta o'zgarishlar olib kelmoqda. Shu nuqtai nazardan insoniyatning xususan, yoshlarning butun dunyo bo'ylab duch keladigan asosiy muammolardan biri internetga tobelik bo'lib, o'z-o'zidan yoshlarning kundalik turmush tarziga, kasbiy tayyorgarligi va kamolotiga sezilarli darajada salbiy ta'sirini oldini olish, ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish metodikasini ishlab chiqish dolzarb ahamiyat kasb etib bormoqda. Axborot texnologiyalardagi taraqqiyot yoshlarimizni, o'sib kelayotgan avlod uchun yangi qirralarni ochilishiga imkon bersa-da, undan foydalanishning ham o'ziga xos muammolari mavjud. Bolalar internetdan foydalana turib yovuz niyatli odamlarga duch kelib qolmoqdalar. Internetdagi noma'lum kishi bilan muloqot ishonchli va do'stona munosabat o'rnatishga imkon yaratadi. Jinoyatchi ushbu afzallikdan foydalangan holda tajribasiz yoshlarni o'ziga bog'lab olmoqda. Siz farzandingizni interetdagi xavfdan asray olasiz, qaysiki uni tarmoqdan qanday foydalanayotganligini nazorat qila olsangiz. Jinoyatchilar bolalar bilan chatda lahzali axborotlar almashtirishda, elektron pochta yoki forumlardan foydalanib aloqa o'rnatish ustunligiga erishmoqda.

Bu esa, yoshlarda axborotni tahlil qilish kompetentsiyasini rivojlantirish va har qanday axborot xurujlariga qarshi kurashish ko'nikmasini shakllantirish ta'lim tizimida faoliyat yuritayotgan fidokor ustozlarimizning asosiy vazifalaridan biridir.

Shu o'rinda aytib o'tish kerakki, keyingi vaqtlarda mamlakatimizga nisbatan axborot-psixologik tahdidlar sodir etilmoqda. Xususan, ular hozirgi zamon ommaviy axborot vositalaridan foydalanish orqali dunyoning turli hududlarida o'zlariga mos mafkuraviy muhitni shakllantirish maqsadlarini ko'zlamoqda.

Pedagogik markazimizda amalga oshirilayotgan ishlarning asosiy mazmuni bu - yoshlarni milliy g'oya ruhida tarbiyalash, ularni ilmiy-tadqiqot ishlariga jalb qilinishini kuchaytirish, dars mashg'ulotlari sifatini yuqori darajada ta'minlashhamda ilg'or pedagogik va axborot texnologiyalarni amaliyotga joriy etish, yuqori malakali ilmiy-pedagogik kadrlar salohiyatini ko'tarish, ta'lim ko'rsatkichlari sifatini nazorat qilish tizimini uzluksiz takomillashtirish, ta'limning ishlab chiqarish bilan integratsiyasi darajasini ko'tarish, mehnatga bo'lgan munosabatini tubdan o'zgartirish va ijro intizomiga qat'iy rioya qilishni talab etadi.

“Umumta'lim maktablari ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning dolzarb muammolari va yechimlari” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjumanni maqsadi ilmiy izlanuvchilarning nazariy va amaliy tavsiyalarini, ta'lim jarayoniga xalqaro tajriba va innovatsiyalarni tadbiq etish, taklif va tavsiyalarni umumlashtirish, fanlarni o'qitishda innovatsion-pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy qilish, uzluksiz ta'limdagi mavjud uzviylikni takomillashtirishdan iboratdir.

Hurmatli anjuman ishtirokchilari! Ta'lim tizimidagi innovatsion islohotlarga kreativ yondashuv, milliy ta'lim va uzluksiz malaka oshirishni hamkorlikda tashkil etishda mamlakatimizda ta'lim sohasini rivojlantirish, xalq ta'limi muassasalarini dunyo reytingining yuqori pog'onalarida turadigan ta'lim muassasalari bilan raqobatlasha oladigan ta'lim dargohlariga aylantirish maqsad qilib qo'yilgan. O'ylaymanki, ushbu anjuman ham o'ziga xos tarzda muayyan maqsadlarimizni amalga oshirish, innovatsion yondashuvlar milliy ta'lim tizimini takomillashtirishning zamonaviy tadqiqotlar asosidagi munozaralar bilan boyitishga xizmat qiladi.

Qadrli anjuman ishtirokchilari va aziz mehmonlar!

Shu fursatdan foydalanib, anjumanda ishtirok etayotgan hurmatli professor-o'qituvchilar, ustoz va murabbiylarga, ilmiy konferentsiyaga tashrif buyurganingiz uchun o'z minnatdorchiligimni bildirgan holda, Sizlarga mustahkam sog'lik, ilm-fan yo'lidagi xayrli ishlaringizda omadlar tilayman. Anjumanni o'z nufuzi jihatdan yuqori ilmiy saviyada samarali o'tishiga tilakdoshman.

F.R. Ro'ziqulov
Navoiy viloyati PYMO'MM direktori

Qodirova F.U., Dehqonova M.G'.	Zamonaviy ta'lim tizimida neyrologopedik yondoshuvlarning o'rni	191
Mo'minov S., Alimova G.	Umumta'lim maktablarida inklyuziv ta'lim	194
Джураева П.С.	Жалпы орта білім берунмектептерінде инклюзивті білім беруді ұйымдастыру	199
Qurbonova X.T.	Inklyuziv ta'limda nogiron bolalarni o'qitish	202
Ishmatova O.S., Xusnuddinova Z.	Alohida ehtiyojli boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishda yangi metodikalar va ulardan foydalanishning amaliy asoslari	204
Джураева П.С.	Инклюзивті білім беру мәселелері және оны шешу жолдары	211
Usmonova D.T.	Bo'lajak pedagoglarda inklyuziv kompetentlikni rivojlantirishning konseptual asoslari	215
Qurbonova X.T.	Inklyuziv ta'lim sohasida imkoniyati cheklangan bolalarni tarbiyalash	218
Ibadullayeva Sh.N., Bo'ronboyeva Sh.Q.	Imkoniyati cheklangan shaxslar uchun yaratilgan imtiyozlar	220
Қўзиева С.А, Ҳамроева З.	Умумтаълим мактабларида инклюзив таълимни ривожлантириш масалалари	223
Бегманова Г.	Өзбекстан республикасының мектепке дейінгі және бастауыш білім беру жүйесіне инклюзивті білім берудің жаңа технологияларын енгізу және интеграциялау	225
Ibadullayeva Sh.N., Bo'riyeva D.A.	Hozirgi kunda rivojlanib borayotgan surdo pedagogika	228
Кобилова Ш.Х.	Инклюзив таълим муҳитида ўқувчиларни хавфсиз ҳаётга ундаш мотивини ривожлантириш	232
Abdullayeva Yu.M.	Eshitishda kamchiligi bor bolalarni inklyuziv ta'limga jalb etish	235
Ibadullayeva Sh.N., Maxkamova N.B.	Inklyuziv ta'lim: Muammo va yechimlari	240
Qurbonova N.T.	Ta'limda imkoniyati cheklangan bolalarni o'qitish, tarbiyalash	243
Axmadova G.O.	Ta'lim tizimiga inklyuziv ta'lim shaklini joriy etish	246
Азимкулова Ю.А	Инклюзивті тәлім үдерісінде мүгедектігі болған балаларға психологик қызметті ұйымдастыру.	248
Құдайбердиева Б.	Инклюзивті тәлімде қолданылатын инновацион әдістерді таңдау	251
Абдуллаева К.	Инклюзивті тәлім үдерісінде мүгедек балаларды үйірмелерге жұмылдыру	254
Нұржанова П.	Инклюзивті білім беруді оқыту методикасын үйрену	257
Ешова И.	Әртүрлі пәндерді оқытуда мүмкіндігі шектеулі	259

sanaladi. Har qanday holda ham inklyuziv ta'lim imkoniyati cheklangan bola uchun foydali va samarali bo'lishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. X.Muzaffarova. "Inklyuziv ta'lim" o'quv darslik Jizzax - 2018
2. ҚодироваФ.У. "Рақамлипедагогика"-истикболбугунданбoshланади: имкониятлар, стереотиплар, келгусирежалар". <https://lib.cspi.uz/maqolalar/2064-raamli-pedagogika-istibol-bugundan-boshlanadi-imkonijatlar-sterotiplar-kelgusi-rezhalar.html>
3. Қодирова Ф.У."Кар ва заиф эшитувчи болалар мактаб-интернатлари таълим мазмунида оптималлашув масалалари". <https://lib.cspi.uz/maqolalar/2063-kar-va-zaif-jeshituvchi-bolalar-maktab-internatlarida-talim-mazmunida-optimallasuv-masalalari.html>.
4. М. У. Хамидова "Maxsus pedagogika" Toshkent - 2018
5. Unicef .uz

INKLYUZIV TA'LIM: MUAMMO VA YECHIMLARI

*Ibadullayeva Sh.N.,
CHDPU o'qituvchisi,
Maxkamova N.B.,
CHDPU yo'nalishi talabasi*

Inklyuziv ta'lim bu – davlat siyosati bo'lib ,nogiron va sog'lom bolalar o'rtasidagi tosiqlarni bartaraf etish, maxsus ta'limga muhtoj bolalarni rivojlanishidagi nuqsonlarni yoki iqtisodiy qiyinchiliklardan qat'iy nazar ijtimoiy hayotga moslashtirishga yo'naltirilgan umumta'lim jarayoniga qo'shishni ifodalovchi ta'lim tizimidir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-son Farmoniga muvofiq O'zbekistonda inklyuziv ta'limni rivojlantirish, alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalarga ta'lim tarbiya berish tizimini takomillashtirish hamda ularga ko'rsatiladigan ta'lim xizmatlari sifatini yaxshilash maqsadida joriy etildi.

Imkoniyati cheklangan bolalarni tarbiyalash masalasi bugungi kunda eng dolzarb masalalardan biriga aylanib kelmoqda. Ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy, madaniy hayotga oid chuqur o'zgarishlar kundalik turmushimizga shiddat bilan kirib kelmoqda.Shu bilan birga, jamiyatimizda yuz berayotgan ijtimoiy, iqtisodiy o'zgarish jismoniy va ruhiy nuqsonga ega bo'lgan bolalarning ko'payishiga ham sabab bo'ladi.Bu sayyoramizning birdan o'n foizini tashkil etadi. Umumjahon sog'liqni ekologik saqlash tashkiloti ma'lumotlari dunyoda bunday kishilar soni 13%i ga yaqinligidan dalolatberadi.Shundan 3%i intellektidakamchiligibo'lganbolalar, 10%i turli ruhiy va jismoniy nuqsonga ega bolalardir. O'zbekistonda nogironlar bolalikdan ijtimoiy himoya qilib kelinmoqda.

Inklyuziv ta'lim vazifalari:

1) Ta'lim muassasalarida ta'limda alohida ehtiyoji bo'lgan imkoniyati cheklangan bolalar va o'smirlarning ta'lim olishlari uchun zarur psixolog – padagogik, korreksion sharoitlar yaratish, ularning imkoniyatiga yo'naltirilgan umumta'lim dasturlari va korreksion ishlarni amalga oshirish orqali ruhiy rivojlanishini, ijtimoiy moslashtirish amalga oshirish;

2) Maxsus ta'lim muassasasi o'quvchilarini umumta'lim maktablari bilan uyg'unlashtirilgan holda faoliyat olib borish yo'li bilan o'quvchilarning ta'limdagi tenglik huquqini kafolatlash;

3) Jamiyat va oilaning faol ishtirokida imkoniyati cheklangan va sog'lom bolalar o'rtasida to'siqlarni bartaraf etish, bolaning ehtiyojlarini qondirish, ijtimoiy hayotga erta moslashtirish;

4) Imkoniyati cheklangan bolalar va o'smirlarni oilalardan ajralmagan holda yashash huquqini ro'yobga chiqarish;

5) Jamiyatda imkoniyati cheklangan bolalar va o'smirlarga muqobil munosabatni shakllantirish.

Inklyuziv ta'limning muammolari:

1. Imkoniyati cheklangan bolalarga nisbattan salbiy munosabat;
2. Imkoniyati cheklangan bolalarni boshqa sog'lom bolalar bilan bir qatorda ommaviy maktablarda ta'lim olmasligi;
3. Ta'lim muassalarini moslashtirish;
4. Sinfda o'quvchilar sonining ko'pligi;
5. Moddiy mablag' muammolari;
6. Kadrlar masalalari muammosi;
7. Imkoniyati cheklangan bolalar (shaxslar)ning boshqalarga qaramligi;

Bularning barchasi inklyuziv ta'limning eng asosiy muammolar sirasiga kiradi. Bu ta'lim tizimidagi muammolarni hal etish oson kechmaydi. Biroq, bu ta'limning nafli joyi juda ko'p bulardan bir nechtasini misol tariqasida ko'rishimiz mumkin:

- ✓ Inklyuziv ta'lim barcha bolalar (shaxslar)ning eng huquqliligini ta'minlaydi;
- ✓ Inklyuziv ta'lim barcha uchun ta'lim sifatini yaxshilaydi;
- ✓ Inklyuziv ta'lim salbiy fikrlardan qutulishga yordam beradi;
- ✓ Inklyuziv ta'lim fikrlarni erkin bayon etishga ko'maklashadi;
- ✓ Inklyuziv ta'lim fikrlarning qashshoqlashuvidan saqlaydi;
- ✓ Inklyuziv ta'lim boshqalarga qaramlikni yo'qotadi.

Bolalarning tarbiya va o'quv faoliyatida orqada qolishi psixik funksiyalarni o'zlashtirmaganligi natijasidir. Inklyuziv ta'lim tizimida jahon miqyosida amaliyotga joriy qilish borasida bugungi kunga qadar juda ko'p muammo va to'siqlar mavjud. Bunga sabab imkoniyati cheklangan bolalarga nisbatan insonlarda noto'g'ri fikr, ular to'g'risida ma'lumotlarning yetishmasligi, imkoniyati cheklangan bolalarning chegaralangan muhitda o'sganligi va boshqalardir. Ularning haqida hech qanday ma'lumot bo'lmasligi ta'lim-tarbiya muassasalariga qatnashmasliklariga olib keladi.

Endi inklyuziv ta'limning muammosining yechimiga nazar tashlasak; Respublikamizning barcha viloyatlarida zamon talablariga muvofiq alohida yordamga muhtoj bolalarning differensial va integratsiyalashgan, inklyuziv ta'limi barcha yo'nalishlar bo'yicha jadal sura'tlar bilan rivojlanmoqda.

Butun jahon bolalariga xos bo'lgan bolalar huquqi haqidagi Konvensiya, O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni kabi va boshqa me'yoriy hujjatlarda ko'rsatilishicha, barchabolalar, shujumladan, jismoniy va ruhiy rivojlanishida nuqsoni bor alohida yordamga muhtoj bolalar ham mehnat qilish, ta'lim olish, hayotda o'z o'rnini topib ketish huquqlariga egadirlar.

"Maktablar jismoniy, aqliy, ijtimoiy, emotsional, tilidagi yoki boshqa nuqsonlaridan qat'iy nazar hamma bolalarni qabul qilishi kerak. Ularga ruhiy va

jismoniy nuqsoni bolalar, boshpanasiz bolalar, ko'chmanchi xalqlarga tegishli bo'lgan bolalar, etnik yoki madaniy kamchilikni tashkil etgano ilalarning bolalari kiradi" (Harakat Rejasiga kirish 3chi band).

Inklyuziv ta'limga kiritishning asosiy tamoyillari:

- Inklyuziv ta'limning e'tirof etilishi;
- Inklyuziv ta'limning barcha uchun ochiq bo'lishi tamoyili;
- Bog'lanishning mavjud bo'lish tamoyili;
- Markazlashtirilmagan bo'lish tamoyili;
- Inklyuziv ta'limda kompleks yondashish tamoyili;
- Inklyuziv ta'limda moslashuvchanlik tamoyili;
- Malakaviylik tamoyili.

Inklyuziv ta'limni amaliyotga joriy etish ustida olib borilgan tajribalar shuni isbotladiki, har qanday imkoniyati cheklangan bolalarni nuqsonini ilk davrlardan o'z vaqtida aniqlab mutaxasislarga murojaat qilinsa, maktabga tayyorgarlik ishi o'z vaqtida olib borilsa, albatta ko'zlangan maqsadga erishish mumkin. Ya'ni inklyuziv ta'limning samarasi yuqori darajada bo'ladi.

Inklyuziv ta'limni yuqori natijalarga erishishi va qo'llab- quvvatlanishi uchun oila, jamiyat, o'z sohasining usta pedagogi bir yoqadan bosh chiqarib harakat qilishi lozim. Zero imkoniyati cheklangan bola (shaxs) mana shu birgalikdagi amalga oshirilgan vazifasi orqali boshqa bolalardan orqada qolmasdan, ijtimoiy hayotga to'la qonli tayyor bo'lib voyaga yetadi. O'z tengdoshlari bilan bir qatorda o'qiydi-o'rganadi malakasi oshadi. Eng asosiysi o'zini jamiyatga kerakli odamman deb yanada hayotga bo'lgan qiziqishi ortib kelajakka dadil qadam qo'yadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sh.N.Ibadullayeva. Inklyuziv ta'lim - imkoniyati cheklangan bolalarni ijtimoiy hayotga tayyorlash //European Journal of Interdisciplinary Research and Development Volume-09 Nov. - 2022 Website: www.ejird.journalspark.org ISSN (E): 2720-5746 81-84.
2. Sh.N.Ibadullayeva.ZAIF ESHITUVCHI BOLALARNI NUTQIY JIHATDAN TAYYORLASH OLIYATINING AHAMIYATI Uzbek Scholar Journal Volume- 10, Nov., 2022 www.uzbekscholar.com 205-208
3. Sh.N.Ibadullayeva.Yorqulova Risolat Otabek qizi Eshboboyeva Iroda A'zamjon qizi Logopediya yo'nalishi talabasi Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti Otaxonova Sumbula Xudayor qizi Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabasi EshitishidaNuqsoniBo'lganShaxslarningMuloqotiUchunQilinayotganIshlarAmalda.PERIODICA. Journal of modern Philosophy, Social Sciences and Humanitiess.ISSN NO:2720-4030 Volume 12, November, 2022 227-229.
4. Sh.N.Ibadullayeva. . Yorqulova Risolat Otabek qizi Eshboboyeva Iroda A'zamjon qizi Logopediya yo'nalishi talabasi Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti Otaxonova Sumbula Xudayor qizi Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabasiAlohidayordamgamuhtojbolalarotatonalarinipsixologikvapedagogicjihatdanqo'llab quvvatlash.GALAXY INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL (GIIRJ) ISSN (E): 2347-6915 Vol. 10, Issue 11, Nov. (2022)739-742.

5. Sh.N.Ibadullayeva Pedagogika desantura-ta'lim klasteri asosida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirishning innavotsiyon mexanizmi sifatida *Муғаллим ҳам узлуксиз билимлендирий илмий-методикалик журнал* № 6/3. Nukus 2022y.47,51.
6. Sh.N.Ibadullayeva Sh.F.Xabibullayeva R.S.Otajonova "O'ZBEKISTONDA INKLUYZIV TA'LIM" *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1 154,157.
7. Sh.N.Ibadullayeva O'.Y.Axmadaliyeva "PEDAGOGIK DESANTURA" *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1151,153.
8. Sh.N.Ibadullayeva M.O'.Nuriddinova INKLYUZIV TA'LIMNING MOHIYATI *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1161,164.
9. Sh.N.Ibadullayeva S.E.Boqiyeva "HAR KIM O'Z TILI BILAN TIRIK" *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 1190,192.
10. Sh.N.Ibadullayeva, B.J.Bekchanova, Bag'rikenglik, tenglik, integratsiya –"oq qamish" chellenchida *Международный современный научно-практический журнал "Научный импульс"* № 5 (100) Декабрь 2022г. Часть 2 618,621.
11. Monografiya. Sh.N.Ibadullayeva. "Ta'lim klasteri asosida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirish", <https://novateurpublication.com/index.php/np/catalog/book/158>
- 12 .Pulatova, D. A. (2022). THE USE OF ICT IN CLASSES ON THE DEVELOPMENT OF AUDIO PERCEPTION AND FORMATION OF PRONUNCIATION IN CHILDREN WITH HEARING IMPAIRMENTS. *IJODKOR O'QITUVCHI*, 2(19), 441-445.
13. Pulatova, D. A. ESHITISHDA NUQSONI BO 'LGAN BOLALARNING O'QUV FAOLIYATIGA MOTIVATSIYASINI OSHIRISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI IMKONIYATLARIDAN FOYDALANISH. *ЭКОНОМИКА*, 514-517.
14. Usmanovna, Q. F., Azamkulovna, P. D., &Maxkamovna, M. D. (2022). INKLYUZIV TA'LIMDA KADRLAR MASALASI. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(14), 834-842.
15. Azamkulovna, P. D. (2022). BO 'LAJAK O 'QITUVCHI-DEFEKTOLOGLARGA ILMIY-TADQIQOT FAOLIYATINI OLIB BORISHNI O 'RGATISH KASBIY FAOLIYATGA TAYYORGARLIK KO 'RISH OMILI SIFATIDA. *Scientific Impulse*, 1(5), 413-418.

TA'LIMDA IMKONIYATI CHEKLANGAN BOLALARNI O'QITISH, TARBIYALASH

***Qurbonova N.T.,
Karmana tuman 25-ixtisoslashtirilgan maktab-internat tarbiyachisi***

Inklyuziv ta'limning ahamiyati shundaki, imkoniyati cheklangan bolalarni ilk yoshlaridanoq sog'lom bolalar qatoriga qo'shib sifatli ta'lim olishini ta'minlagan holda bolada ruhiy va jismoniy hissiyotlarini va harakatlarini rivojlantirishdir.

**“TA'LIM TIZIMIDA YANGI METODIKALAR VA ULARDAN
FOYDALANISHNING AMALIY ASOSLARI” MAVZUSIDAGI**

**RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
MATERIALLARI**

2023 yil 25 aprel.

Texnik muharrir:

JalilovD.J.

«Qo'ldovli yangi obod» x/k matbaa bo'limida chop etildi.
Adadi 100 nusxa. Buyurtma №30. hajmi 366 bet. Format A5. 2023 yil.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАКТАБГАЧА ВА МАКТАБ
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

**НАВОИЙ ВИЛОЯТИ ПЕДАГОГЛАРНИ ЯНГИ МЕТОДИКАЛАРГА
ЎРГАТИШ МИЛЛИЙ МАРКАЗИ
“МАКТАБГАЧА, БОШЛАНҒИЧ ВА МАХСУС ТАЪЛИМ
МЕТОДИКАЛАРИ” КАФЕДРАСИ
“ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ЯНГИ МЕТОДИКАЛАР ВА УЛАРДАН
ФОЙДАЛАНИШНИНГ АМАЛИЙ АСОСЛАРИ”
РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАНИ
АХБОРОТ ХАТИ**

Навоий вилояти педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий марказида “Таълим тизимида янги методикалар ва улардан фойдаланишнинг амалий асослари” республика илмий-амалий анжумани ўтказилади.

Анжуманнинг расмий тиллари: ўзбек, рус, инглиз ва қozoқ тиллари.

Анжуман ташкилотчилари: Навоий вилояти педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий маркази.

Анжуманни ўтказиш жойи ва муддати: Навоий вилояти педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий маркази, 2023 йил 21 апрел.

Анжуман ишининг йўналишлари:

1-шўба: Мактабгача ва бошланғич таълимда инновацион технологиялардан самарали фойдаланиш асослари.

2- шўба: Табиий фанларни ўқитишда инновацион технологияларнинг ўрни ва аҳамияти.

3- шўба: Таълим жараёнига педагогик технологияларни тадбиқ этишда психологик ёндашув.

4- шўба: Мактабларда инклюзив таълимни ривожлантириш.

5- шўба: Таълим жараёнига янги методикаларни жорий этишда ахборот технологияларидан самарали фойдаланиш.

Республика илмий-амалий анжуманида иштирок этувчиларнинг илмий ва илмий-услубий мақолалари қуйидаги талаблар асосида қабул қилинади:

1.Мақолалар тўлиқ 3 ва ундан юқори бет ҳажмда (шу жумладан формулалар, жадваллар, расмлар, фойдаланилган адабиётлар рўйхати ва ҳ.к.), электрон вариантда “MS Word” редакторида, “Times New Roman” шрифтида, 1,5 интервалда, Ф-4 форматида варақнинг чап томонидан 3 см, юқори ва пастидан 2 см, ўнг томонидан 1,5 см жой қолдирилган ҳолда расмийлаштирилиши ва мукаммал таҳрир этилган бўлиши шарт.

2.Мавзу бош ҳарфлар билан ўртага, бир сатрдан сўнг муаллифнинг исми ва фамилияси, кейинги сатрда муаллифнинг илмий даражаси, унвони, доимий иш жойи ва лавозими кўрсатилади.

3.Илмий мақоланинг файли номи, муаллифнинг фамилияси ва иш жойи билан қўйилсин.

4.Анжуман иштирокчиларининг белгиланган талабларга мос мақолалари асосида тўплам тайёрланади.

5. Интернетда мавжуд манба ва журналлардан кўчирилган мақола ва тезислар қабул қилинмайди. Таклиф этилаётган мақола ва тезислар анжуман мавзуси доирасида бўлиши шарт ҳамда тадқиқотда долзарб муаммо ва унинг ечими батафсил баён этилиши зарур.

6.Белгиланган талабларга жавоб бермаган мақолалар анжуман материаллари тўпламига киритилмайди. Мақолада баён этилган маълумотлар, унинг илмий-назарий асосланганлиги ва услубий ёндашувлари бўйича муаллиф масъулдир.

Анжуманга тегишли материаллар 2023 йил 15 апрелгача қабул қилинади.

Анжуманда иштирок этишни хоҳловчилар мақолаларни қуйидаги манзил ва телерам номерига 2023 йил 15 апрелгача юборишлари сўралади:

Анжуманга келган мақолалар бенул чиқарилади ва сертификат билан тақдирланади, Анжуман тўплами электрон кўринишда тақдим этилади.

Кармана шаҳри, Тошкент кўчаси, 41^А-уй.

Телефон: +998 91 333 16 18, +998 91 339 01 76.

Телеграм: +998 91 333 16 18, +998 91 339 01 76.